

Serbest Meslek Faaliyetinde bulunan hekimler tarafından kullanılan POS cihazı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-899
Tarih	08.07.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-899

08/07/2011

Konu : Serbest Meslek Faaliyetinde bulunan hekimler tarafından kullanılan
POS cihazı hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, dış hekimi olarak mesleki faaliyetinizde pos cihazı fişi üzerinde yapılan işlemin niteliğinin yer almadığını, sadece muayene olarak görüldüğünü, bu durumun da hastaya yapılan işin takibini zorlaştırdığını, diğer taraftan sosyal güvenlik kurumları ve özel sağlık sigortalarının hastaya geri ödeme yaparken ne tür tedavi uygulandığı ile ilgili açıklama talep etmeleri durumunda izahatta bulunmanızın zor olduğunu belirterek hem pos cihaz fişi hem de serbest meslek makbuzu düzenleyip düzenleyemeyeceğiniz, bu durumun mümkün olmaması hâlinde yapılan işin niteliğini açıklayabilecek şekilde hangi yasal belgeyi düzenleyebileceğiniz hususlarında Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Bilindiği üzere, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 257 nci maddesinde; "Maliye Bakanlığı;

1. Mükellef ve meslek grupları itibariyle muhasebe usul ve esaslarını tespit etmeye, bu Kanuna göre tutulmakta olan defter ve belgeler ile bunlara ilaveten tutulmasını veya düzenlenmesini uygun gördüğü defter ve belgelerin mahiyet, şekil ve ihtiva etmesi zorunlu bilgileri belirlemeye, bunlarda değişiklik yapmaya; bedeli karşılığında basıp dağıtmaya veya üçüncü kişilere bastırıp dağıtmaya veya dağıttırmaya, bunların kayıtlarını tutturmaya bu defter ve belgelere tasdik, muhafaza ve ibraz zorunluluğu getirmeye veya kaldırmaya, bu Kanuna göre tutulacak defter ve düzenlenecek belgelerin tutulması ve düzenlenmesi zorunluluğunu kaldırmaya,

...

6. Vergi güvenliğini sağlamak amacıyla niteliklerini belirleyip onayladığı elektrikli, elektronik, manyetik ve benzeri cihazlar ve sistemleri kullandırmaya, bu cihaz ve sistemler vasıtasıyla bandrol, pul, barkod, halogram, kupür, damga, sembol gibi özel etiket ve işaretlerin kullanılmasına ilişkin zorunluluk getirmeye, uygulamaya ait usûl ve esasları belirlemeye, yetkilidir." hükümleri yer almaktadır.

Diğer taraftan 379, 382 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile bu yükümlülüğe ilişkin, 40 Sayılı Vergi Usul Kanunu Sirkülerinde ise tereddütleri gidermek ve uygulama birliğini sağlamak amacıyla açıklamalar yapılmıştır.

Bilindiği üzere 379 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin "2- Serbest Meslek Faaliyetinde Bulunan Hekimler (Diş Hekimleri ile Veteriner Hekimler Dahil) Tarafından Kullanılacak Kredi Kartı Okuyucuları" başlıklı bölümünde;

" ...

Söz konusu hükümlerle Bakanlığımıza tanınan yetkilere dayanarak, serbest meslek faaliyeti icra eden hekimlerin (diş hekimleri ile veteriner hekimler dahil), iş yerlerinde bu Tebliğde belirtilen özellikleri haiz kredi kartı okuyucularından (bundan böyle POS -Point of Sale- olarak anılacaktır) bulundurmaları ve kredi kartı ile yapılan ödemelerde bu cihazları kullanmaları zorunluluğu getirilmiş ve bu cihazlarla düzenlenecek POS fişlerinin, anılan mükelleflerce yürütülen serbest meslek faaliyetlerinde Vergi Usul Kanunu uyarınca düzenlenmiş "serbest meslek makbuzu" olarak kabul edilmesi uygun görülmüştür."

2.1- "Cihazların ve Belgelerin Özellikleri" başlıklı bölümünde;

"Anılan hekimlerce kullanılacak POS cihazları ve bunlar tarafından üretilen belgelerin, serbest meslek faaliyeti kapsamında elde edilen kazancın Vergi Usul Kanununa göre belgelendirilmesini sağlayacak şekilde aşağıda sayılan özellikleri haiz olması gerekmektedir.

a) Ek 3'teki örnekte belirtildiği şekilde belge üzerinde; mükellef bilgileri, tarih, saat, sıra no, hizmetin cinsi, vergi dahil tutarı vb. bilgiler ve "Bu belge V.U.K. uyarınca serbest meslek makbuzu yerine geçen belge hükmündedir." ibaresi yer alacaktır.

b) POS'lardan her günün sonunda günlük kapanış raporu (Zraporu) alınabilecektir.

POS'lar, yukarıda sayılan özellikleri haiz olup olmadığının tespitine yönelik olarak Bakanlığımızca herhangi bir onay işlemine tabi tutulmayacaktır. Ancak şekil ve muhtevası itibariyle Ek 3'teki örneğe uygun olmayan POS fişleri, Vergi Usul Kanunu uyarınca düzenlenmiş belge hükmünde sayılmayacaktır.

..."

2.3- "Uygulama Usul ve Esasları" başlıklı bölümünde ise;

a) Anılan mükellefler, 1/6/2008 tarihinden itibaren işyerlerinde bu Tebliğde belirtilen özelliklere sahip POS'ları bulunduracaklar ve kullanacaklar; söz konusu şartları taşımayan POS'ları kullanamayacaklardır. Bahsi geçen mükellefler gerekli şartları taşımayan POS'ları 1/6/2008 tarihinden itibaren mevcut halleri ile kullanamayacaklarından, bu cihazlar sahipleri (bankalar, katılım bankaları vb.) tarafından ya toplanacak ya da bu Tebliğde yer alan esas ve usullere uygun hale getirilecektir.

b) Söz konusu mükellefler, bu Tebliğ ile bulundurma ve kullanma zorunluluğu getirilen POS'ları kullanmak suretiyle yaptıkları tahsilatlarda müşterilerine bu POS'lardan çıkan belgeleri verecekler, müşteri tarafından talep edilse dahi başkaca bir belge düzenlemeyeceklerdir.

c) Bahsi geçen POS cihazlarının özelliğinden ve kredili satışlara ilişkin mevzuattan dolayı belgenin birinci nüshasının mükellefte kalması durumunda, müşteriye verilen ikinci nüsha, vergi uygulamalarında asıl belge gibi mütalaa edilecektir.

d) Anılan mükellefler, bu POS'ları kullanmak suretiyle hizmet ifasında bulundukları her günün sonunda kapanış raporu almak ve bu raporları gerektiğinde Bakanlığımız görevlilerine ibraz etmek üzere muhafaza etmek zorundadırlar.

e) Mükelleflerin işyerlerinde bu Tebliğde öngörülen POS'ları kullanıyor olmaları serbest meslek makbuzu düzenleme mecburiyetlerini kaldırmamaktadır. Zira bedeli kredi kartı kullanılmaksızın ödenen hizmetler için POS'ların kullanılması söz konusu olmamaktadır. Bu durumda, anılan mükelleflerin bedelini kredi kartı kullanılmaksızın (nakit, çek, havale vb. olarak) tahsil ettikleri hizmetler için Vergi Usul Kanununa göre serbest meslek makbuzu düzenlemeleri gerekmektedir.

..." açıklamaları yer almaktadır.

Bu uygulamanın 01/06/2008 tarihinden itibaren başlayacağı açıklanmış, ancak uygulamanın başlama tarihi 382 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile 01/09/2008 tarihi olarak değiştirilmiştir.

Diğer taraftan, 40 sayılı Vergi Usul Kanunu Sirkülerinde, "3.2. Diş Hekimlerinin POS Belgesi İle Birlikte Serbest Meslek Makbuzu Düzenlemeleri" başlıklı bölümünde ise;

"3224 sayılı Türk Diş Hekimleri Birlięi Kanununun 40 ıncı maddesine göre serbest meslek makbuzunun Asgari Ücret Tarifesine uygun olarak düzenlenmesi zorunlu olup, Asgari Ücret Tarifesi yaklaşık 300 kalemde olmaktadır.

Bu itibarla, Kanunun mükerrer 257 nci maddesindeki yetkiye dayanılarak, diş hekimleri serbest meslek erbabı tarafından hastaya verilen hizmete ilişkin bedelin kredi kartı ile ödenmesi sırasında ihtiyaç duyulması halinde, hizmetin asgari ücret tarifesinde yer alan muayene ve tedavi kalemlerinden kaç tanesini içerdğine bakılmaksızın, 379 sıra numaralı Tebliğ ile bulundurma ve kullanma zorunluluğu getirilen POS cihazı ile düzenlenecek POS belgesinin yanı sıra anılan Kanunun 236 ncı maddesinde yer alan "serbest meslek makbuzu"nın da düzenlenmesi ve ayrıntıların bu belge üzerinde gösterilmesi uygun görölmüştür.

Ancak, diş hekimleri tarafından düzenlenecek serbest meslek makbuzunda, 379 sıra numaralı Tebliğ uyarınca düzenlenen POS belgesinin tarih ve numarası ile birlikte kullanılması halinde bir hüküm ifade edeceğine ilişkin açıklamaya yer verilecektir. Bununla beraber POS belgesinde yer alan toplam tahsilat tutarı ile serbest meslek makbuzunda yer alan tutarın farklı olmaması ve POS belgesinin serbest meslek makbuzunun aslının altına eklenerek hastaya verilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, hekimlerin POS belgesi ile beraber serbest meslek makbuzu düzenlemeleri durumunda bu iki belgeden sadece birinin gelir olarak dikkate alınacağı, bu belgeyi kullanan açısından da her iki belgeye istinaden sadece bir gider kaydı yapılacağı tabiidir." açıklamalarına yer verilmiştir.

Bu açıklamalara göre, düzenleyeceğiniz serbest meslek makbuzu, 379 Sıra No'lu Tebliğ uyarınca düzenlenen POS belgesinin tarih ve numarası ile birlikte kullanmanız halinde bir hüküm ifade edecek olup POS belgesinde yer alan toplam tahsilat tutarı ile serbest meslek makbuzunda yer alan tutarın farklı olmaması ve POS belgesinin serbest meslek makbuzunun aslının altına eklenerek hastaya verilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.